زینب بداوی، مجری «هارد تالک»:

مهم‌ترین هدفم وارونه‌کردن هرم است

ترجمه: محمدعلی عسگری

هرکس کمابیش اخبار بی‌بی‌سی را شنیده یا دیده باشد، زینب بداوی را می‌شناسد. زنی سیه‌چرده با آرایشی ساده که به زبان انگلیسی فصیحی خبر می‌گوید یا مصاحبه می‌کند. گرچه او مانند کریستین امان‌پور خبرنگاری جنجالی نیست اما به دلیل توانمندی و ارایه کاری حرفه‌ای برای خود اعتباری به دست آورده است. بداوی متولد سودان و بزرگ‌شده لندن است. او در دانشگاه آکسفورد اقتصاد و علوم سیاسی خواند. سپس زبان‌های فرانسه و روسی را یاد گرفت. در همین فاصله بود که کار خبرنگاری‌اش را شروع کرد. پس از اتمام تحصیلات، زینب به‌عنوان پژوهشگر و مجری در تلویزیون یورکشایر مشغول به کار شد. بعدها به کانال چهار پیوست و برنامه‌های متنوعی را اجرا کرد تا اینکه در نهایت به جرگه خبرنگاران «بی‌بی‌سی» پیوست و امروزه یکی از گویندگان خبر و مجریان برجسته این شبکه به شمار می‌آید. او تبحر خاصی در انجام مصاحبه‌های چالشی از جمله برنامه مشهور «هارد تالک» دارد. برنامه‌ای که در آنها این مجری سودانی‌تبار تاکنون میزبان بسیاری از شخصیت‌های مهم سیاسی و مشاهیر جهان بوده است. دالایی لاما، بیل کلینتون، بیل گیتس، جان گارانگ، تونی بلر و بی‌نظیربوتو از جمله اینها هستند. همین گفت‌وگوها بود که در سال ۲۰۰۹ زینب بداوی را به یک شخصیت رسانه‌ای مشهور جهان تبدیل کرد و نخستین جایزه بین‌المللی‌اش را دریافت کرد. بداوی می‌گوید تصمیم دارد با بشار اسد و عبدالفتاح السیسی نیز مصاحبه کند اما تاکنون موفق به این کار نشده است. او که فرزند محمد خیر البدوی از روزنامه‌نگاران و مورخان سودانی است، می‌گوید از سه‌سالگی در لندن زندگی کرده و هم‌اکنون چهار فرزند به نام‌های یوسف، زکریا، هناء و صفیه دارد. وی ضمن اینکه خود به ریشه‌های عربی و آفریقایی‌اش می‌بالد می‌گوید فرزندانش نیز سودان را به شدت دوست دارند.

زندگی حرفه‌ای خودتان را به‌عنوان یک خبرنگار چگونه شروع کردید؟

این اصلا کار سختی نبود. من از قبل روزنامه‌نگاری نخوانده بودم. اما در طول تحصیل خود در دانشگاه آکسفورد بود کارم که با رادیو را شروع کردم. وقتی فارغ‌التحصیل شدم، رفتم دانشگاه لندن و آنجا مطالعات عالی را شروع کردم. بعد به‌عنوان یک نوآموز وارد تلویزیون «ای‌تی‌وی» شدم و رتبه پایان دوره آموزشی را گرفتم. شبکه «ای‌تی‌وی» مرا به دانشکده ملی رادیو فرستاد تا آنجا هم آموزش ببینم. این دانشکده الان دیگر وجود ندارد.

نخستین کاری که به یاد دارم یک برنامه اقتصادی بود. از این برنامه من خیلی لذت بردم. در دهه ۸۰ گرسنگی شدیدی اتیوپی را فرا گرفته بود و این مساله بر سودان هم اثر گذاشت. من به سودان رفتم چون وطن نخستینم بود تا گزارش تهیه کنم. در حین کار بود که فهمیدم مسیر درستی را انتخاب کرده‌ام.

چه چیزهایی از پدر و مادر گرفته بودی؟

پدرم بزرگ‌ترین الهام‌بخش زندگی‌ام بوده است. من هنوز سه‌ساله نشده بودم که به بریتانیا آمدیم. پدرم در آن دوره گوینده «بی‌بی‌سی» عربی بود. به مرور من هم با مسایل بین‌المللی از جمله سودان آشنا شدم. خب این طبیعی بود. چون حوادث خاورمیانه و شمال آفریقا برایم اهمیت بیشتری داشت. آن موقع بود که فهمیدم جهانی که ما در آن زندگی می‌کنیم، بسیار بزرگ‌تر از لندن است.

چرا کار در رسانه‌ها را انتخاب کردی؟

پیش از اختراع شبکه‌های اجتماعی، تلویزیون نقش موثری در زندگی روزمره مردم داشت. البته هنوز هم در جریان تحولات جهان اثرگذار است. من رسانه‌ها و به‌خصوص تلویزیون را دوست داشتم. حس می‌کردم نقش آموزشی مهم‌تری دارد. هرگز به سراغ تفریحات یا برنامه‌های سرگرم‌کننده نرفتم. بلکه بیشتر در حوزه خبررسانی بود که کار می‌کردم.

نخستین موضوعی که به آن پرداختی چه بود؟

من ابتدا در بخش اخبار داخلی کار می‌کردم. موضوعات ساده‌ای داشتیم، مثل گزارش یک آتش‌سوزی یا گربه‌ای که روی درخت گیر کرده بود.

به‌عنوان یک زن مسلمان مشکلی در کار خود نداشتی؟

نه. من با هیچ مشکلی مواجه نشدم. اما بعد از حملات ۱۱ سپتامبر اصطلاح «اسلام‌هراسی» در رسانه‌ها رایج شد. ظهور گروه‌های افراط‌گرا به اسلام ضربه زد. چون این گروه‌ها ربطی به اسلام نداشتند. اما آن‌روزها این‌طور در رسانه‌ها تبلیغ می‌شد که اعمال گروه‌های افراط‌گرا به اسلام مربوط است.

کدام حوادث یا مناطق را برای پوشش خبری ترجیح می‌دادی؟

من دوست داشتم خبرهای خاورمیانه را بیشتر پوشش بدهم. چون خودم به عربی صحبت می‌کردم و می‌توانستم با مردم ارتباط خوبی برقرار کنم؛ مثل فلسطینی‌ها در گذشته یا پناهجویان سوریه در حال حاضر. از این‌رو می‌گفتم باید به این مسایل بیشتر توجه کنم. من در سطح رسمی عربی صحبت نمی‌کنم و نمی‌توانم به عربی بنویسم. برای همین بود که نتوانستم به «بی‌بی‌سی عربی» بروم. همچنین نمی‌توانم به عربی کتاب بخوانم. ولی می‌توانم به راحتی به این زبان صحبت کنم. از آنجا که من چهار بچه دارم، مجبورم کارم را بیشتر در استودیو انجام دهم. نمی‌توانم به هر کشوری که می‌خواهم سفر کنم.

یک‌بار عمرالبشیر از شخصیت‌های رسانه‌ای دعوت کرد تا در کنفرانسی شرکت کنند و شما هم یکی از آنها بودی. او از شما چه می‌خواست؟

این مساله مربوط به سال گذشته بود که من نرفتم. به نظر من آزادی بیان، فوق‌العاده مهم است. یعنی سنگ بنای دموکراسی است. ما باید این آزادی را حفظ کنیم. البته گاهی من در نشریات محلی سودان انتقاداتی می‌بینم. پدرم که یک روزنامه‌نگار سودانی بود، پیوسته بر این آزادی بیان تاکید داشت.

امروزه با وجود ابزارهای ارتباط جمعی دیگر مقیدکردن آزادی بیان به نظر من امکان‌پذیر نیست. هر کسی برای خودش یک تلفن همراه دارد و می‌تواند از حوادث پیرامونش عکس بگیرد و بفرستد. برای همین، سانسور دیگر این‌روزها اثرگذار نیست. به نظر من انقلاب الکترونیکی و ابزارهای ارتباط جمعی تاثیر فراوانی بر آزادی جریان اطلاعات داشته است. مگر اینکه جایی حکومتی مثل چین یا غیره باشد که بخواهد وقت زیادی را صرف پارازیت در شبکه‌های اینترنتی کند. اگر جایی اعمال خشونت صورت گیرد فورا در تمام جهان بازتاب پیدا می‌کند. این فقط به خاطر ابزارها نیست بلکه به این خاطر است که هر کس برای خود یک خبرنگار شده است و ما پدیده‌ای به نام شهروند خبرنگار داریم.

شما در چند کانال تلویزیونی کار کردی. دلیل این نقل‌وانتقال‌ها چه بود؟

بین کارکردن برای «ای‌تی‌وی» و مثلا «بی‌بی‌سی» تفاوت‌های زیادی هست. چون «بی‌بی‌سی» یک موسسه بزرگ است. درواقع بزرگ‌ترین موسسه خبری و رادیویی جهان است. تعداد زیادی خبرنگار در سراسر دنیا دارد. همچنین خودش رادیو، تلویزیون و سایت‌های اینترنتی دارد.

آیا به‌عنوان یک سودانی‌تبار برای کارکردن در رسانه‌های بریتانیایی مشکلی نداشتی؟

من به اینکه سودانی و عرب و آفریقایی هستم افتخار می‌کنم. اما پاسخ‌دادن به پرسش شما کمی سخت است. چون من باوجود اینکه سودانی‌تبار هستم اما کمتر از سه سال داشتم که به اینجا آمدم. برای همین تقریبا هویتی دوگانه دارم و هم از بودن در سودان و هم انگلستان احساس رضایت می‌کنم. با این حال درباره احساس غربت در اینجا نمی‌توانم چیزی بگویم. درباره مسایلی مثل نژادپرستی یا دشمنی با اسلام نمی‌توانم چیزی بگویم. چون گاه چیزهایی اتفاق می‌افتد. البته نه برای شخص من. من به‌خاطر سودانی‌بودنم هیچ مشکلی نداشته‌ام. چون بزرگ شده اینجا (لندن) هستم و در آکسفورد درس خوانده‌ام و اینها تقریبا کمکم می‌کند.

خیلی‌ها ممکن است از برنامه «هارد تالک» چیزی ندانند. درباره‌اش چه می‌توانی توضیح بدهی؟

تفکر پشت برنامه «هارد تالک» آموزش و شناخت بود. درعین حال مقامات را به چالش می‌کشد و این کاری است که الان هم جریان دارد. این برنامه به شما اجازه می‌دهد تا مسایل زیادی را با اشخاص مختلفی که در مصدر کار هستند در میان بگذاری و از آنها بازخواست کنی و بپرسی که چه می‌کنند، چه سیاست‌هایی داشته‌اند و چه مواردی از حقوق‌بشر را نقض کرده‌اند. هدف برنامه همین است. یک گفت‌وگوی سخت و قاطع درباره کارهایی که کرده‌اند.

این برنامه چقدر بیننده دارد؟

می‌توان گفت چندین‌میلیون‌نفر. زیرا چند روز بازپخش می‌شود. هر برنامه چهار یا پنج بار در سراسر جهان پخش می‌شود. کانال «بی‌بی‌سی» بین‌المللی تقریبا در ۳۰میلیون خانه در سراسر جهان بیننده دارد. از این‌رو تخمین زده می‌شود که این برنامه نیز ده‌ها میلیون بیننده داشته باشد.

آیا برای پخش خبرهای مربوط به خاورمیانه ملاحظاتی وجود دارد؟

الان دیگر رسانه‌ها تعدادشان زیاد شده و نمی‌توان خبری را محدود کرد. به نظر من الان بیشترین شکایت از این است که چرا به خبری کم پرداخته می‌شود. خود جنس خبر، ما را مجبور می‌کند که از چشم واقع‌شدن یک مشکل به همه چیز نگاه کنیم. این به نظر من یک نوع ملاحظه است. چون خبرها بر مشکلات تمرکز دارند. بنابراین هر جا که مشکلی باشد تلویزیون هم به آن می‌پردازد. طی سال‌های گذشته منطقه خاورمیانه شاهد بیشترین درگیری‌ها بوده است. اما وقتی در انگلستان برای مثال دیوید کامرون نتوانست رای مجلس را برای اقدام نظامی در سوریه جلب کند ما همه آنها را پوشش دادیم. طوری که گویی کامرون هیچ احاطه‌ای دیگر بر سیاست خارجی ندارد. این شیوه‌ای است که درمورد همه اعمال می‌شود.

درباره اسراییل چه؟ آیا قبول نداری که خبرهای مربوط به اسراییل با ملاحظاتی بیان می‌شود؟

نمی‌دانم. من خیلی دقت نکرده‌ام که ببینم چنین ملاحظاتی به نفع اسراییل یا علیه فلسطینی‌ها وجود دارد. دلیل آن باید وقوع انقلاب‌های بهار عربی باشد که مساله فلسطین را به حاشیه برد. مهم‌ترین مساله‌ای که ما داریم این است که رهبران عرب و فلسطینی‌ها چنانکه لازم است ارتباط برقرار نمی‌کنند. گاه پیداکردن یک میهمان عرب برای ما خیلی سخت می‌شود. حال آنکه صحبت‌کردن با یک مقام اسراییلی کاملا ساده است. برای مثال نبیل فهمی وزیر خارجه مصر دو هفته اینجا بود ولی در آخرین دقایق از ما عذرخواست و گفت وقت ندارد. باید فلسطینی‌ها و اعراب به کلی به این نکته توجه داشته باشند که مقاماتشان در دسترس باشند. من مثلا می‌خواستم یک برنامه هارد تالک با عبدالفتاح السیسی بگذارم، ولی نشد. این یکی از گلایه‌هایی است که مطرح می‌شود.

آیا درخواست مصاحبه با او را کردی؟

با سفیر مصر تماس گرفتم و گفتم من حاضرم حتی به مصر سفر کرده و با او گفت‌وگو کنم. اما تاکنون جوابی نگرفته‌ام. تقریبا سه ماه پیش ما این تقاضا را مطرح کردیم ولی هنوز جواب نگرفته‌ایم. باید این راه را هموار کنند تا بشود به راحتی با آنها مصاحبه‌هایی به زبان انگلیسی گرفت. این جوری دیدگاه‌های آنها ساده‌تر منتقل می‌شود.

غیر از السیسی دیگر با چه کسی دلت می‌خواست مصاحبه می‌کردی؟

بشار اسد. فوق‌العاده می‌شد. هنوز با او تماسی نگرفته‌ایم. درحال حاضر بیشترین خبرها درباره سوریه و مصر است. همین جا می‌خواهم به رهبران خاورمیانه بگویم که از این رسانه‌های جهانی استفاده کنند. بخصوص از بی‌بی‌سی بین‌الملل. چون بینندگان بسیاری در سراسر جهان دارد.

اگر جلو بشار اسد نشسته باشی، از کارهایی که کرده احساس راحتی می‌کنی؟

بله. چرا که نه؟ تو قرار است بپرسی. بله من راحت خواهم بود. نقش رسانه‌ها این است که بپرسند. من با افرادی گفت‌وگو کرده‌ام که الان در دادگاه جنایتکاران جنگی دارند محاکمه می‌شوند. جان پیر بیمبا، معاون رییس‌جمهور کنگوی دموکراتیک یکی از آنهاست. من در همین «هارد تالک» با او گفت‌وگو کردم. نقش رسانه همین است. گفت‌وگو با مردم، حتی با کسانی که دست‌شان به خون دیگران آلوده است.

به نظر شما بهترین روزنامه‌نگار در سطح جهانی یا منطقه‌ای کیست؟

سوال سختی است. نمی‌توانم فرد واحدی را نام ببرم. بیشترین خبرنگارانی که توجه مرا جلب می‌کنند کسانی هستند که الان به خاطر دفاع از آزادی بیان به زندان افتاده‌اند. در اطراف جهان از این قماش بسیارند. اینها بزرگ‌ترین منبع الهام برای من هستند. چون آزادی بیان در کشورهای غربی امری عادی است. اما باید به کسانی توجه کرد که برای این آزادی بیان در کشورشان بیشترین هزینه را می‌پردازند.

در هفته چند ساعت کار می‌کنی؟

من زیاد کار می‌کنم. برای نمونه می‌توانم بگویم هفته‌ای تقریبا ۴۰ ساعت. البته گاهی به ۵۰ساعت هم می‌رسد. اگر بخواهی به سفر بروی که بازهم بیشتر می‌شود.

چه توصیه‌هایی به خبرنگاران داری؟ به‌خصوص آنهایی که تازه کارشان را شروع کرده‌اند؟

وقتی کارم را شروع کردم مثل الان نبود که این همه رسانه‌های مکتوب و... باشد. برای همین به سبک قدیمی زندگی می‌کنم. در توییتر یا فیس‌بوک صفحه‌ای ندارم. برای همین نمی‌توانم برای نسل جدید توصیه‌ای داشته باشم. فقط می‌گویم درکار رسانه باید کنجکاوی داشت و به دیگران توجه کرد؛ به کسانی که قدرت انتقال مشکلات‌شان را به حاکمان ندارند. باور من این است که روزنامه‌نگار کارش پرسشگری از مقامات خیلی مهم است. من در سودان متولد شدم؛ جایی که ساختاری هرم‌گونه دارد. در راس این هرم افراد معدودی قرار دارند حال آنکه در قاعده آن میلیون‌ها بشر زندگی می‌کنند. ترجیح می‌دهم این هرم را وارونه کنم و مردمی را که این پایین هستند آن بالا ببرم. به‌عنوان یک خبرنگار پیوسته تلاش می‌کنم به کسانی کمک کنم که دست‌شان به قدرت نمی‌رسد. به روزنامه‌نگاران جوان هم می‌گویم این وظیفه مهم را از یاد نبرند. این یکی از مهم‌ترین راهکارهای رسیدن به توسعه و دموکراسی است.

یک خبرنگار موفق باید چه خصوصیتی داشته باشد؟

کنجکاوی خیلی مهم است. همچنین تمایل به ایجاد تغییرات، حتی اگر کوچک باشد. اینها خیلی مهم هستند.

منبع: الشرق الاوسط

> **امروزه با وجود ابزارهای ارتباط جمعی دیگر مقیدکردن آزادی بیان به نظر من امکان‌پذیر نیست. هر کسی برای خودش یک تلفن همراه دارد و می‌تواند از حوادث پیرامونش عکس بگیرد و بفرستد. برای همین سانسور دیگر این‌روزها اثرگذار نیست. به نظر من انقلاب الکترونیکی و ابزارهای ارتباط جمعی تاثیر فراوانی بر آزادی جریان اطلاعات داشته است**

یادداشت

نگاهی به چالش‌های فراروی دولت سیسی در مصر

محمودرضا امینی

مصر را به‌درستی کانون تغییر و تحولات در جهان عرب نامیده‌اند. در طول اعصار و خصوصا در قرون اخیر مصر همواره مرکز ظهور و تولد اندیشه‌های جدید و جریانات سیاسی نوظهور بوده است و با تسری این تحولات فکری و سیاسی به جهان عرب این کشورها را نیز وارد مدار تحولات نوین کرده است.

با این حال با افول جنبش ناصر در مصر، رکود و سکونی غیرطبیعی در دوران انورسادات و سپس حسنی مبارک فضای سیاسی مصر را در برگرفت به نحوی که مصر برای سال‌ها در راس کشورهای محافظه‌کار عربی قرار گرفت. البته آنان که جامعه مصر را بهتر می‌شناختند بر شکنندگی این سکون و جمود به نیکی آگاه بودند؛ نظم شکننده‌ای که با فوران اعتراضات انقلابی در فوریه ۲۰۱۱ خود را نشان داد. با ورود نیروهای سیاسی گوناگون که برای سال‌ها سرکوب و مهار شده بودند، تحولات سیاسی در مصر بار دیگر سرعت گرفت. اما بهار عربی دیری نپایید و سطح وسیع مشارکت سیاسی در فرآیندی پرفرازونشیب با ورود نظامیان به عرصه، روندی دیگر در پیش گرفت. پیروزی عبدالفتاح السیسی، ژنرال سابق ارتش مصر، به‌عنوان رییس‌جمهور این کشور پس از گذشت نزدیک به یک سال از کودتای نظامیان علیه محمد مرسی، دور از انتظار نبود. تحولات پس از کنار زدن رهبر حزب اخوان‌المسلمین، نشان داد که ارتش، حکومت یک رهبر غیرنظامی را بر این کشور هرگز نخواهد پذیرفت. تاریخ مصر نشان داده است که ارتش، قدرتمندترین نیروی این کشور در اداره مملکت و حکومتداری است.

اعلام مقررات عبورومرور، قوانین مبارزه با تظاهرات هرچند مسالمت‌آمیز هواداران اخوان‌المسلمین و در نهایت برگزاری همه‌پرسی برای قانون اساسی جدید سازوکارهایی بود که هرروز بر قدرت ارتش افزود. از آن پس بود که السیسی با تمرکز بر شعارهای اقتصادی و امنیتی تلاش کرد نه‌تنها بر میزان آرای خود بیفزاید که حضور مردم را در پای صندوق‌های رای افزایش دهد. اما برخلاف انتخابات دموکراتیک پیشین که ۵۲درصد شرکت کردند، این‌بار مردم با وجود ناامنی‌های گسترده و اقتصاد رو به زوال مصر، چندان به‌روی‌کار آمدن السیسی به‌عنوان ناجی این کشور نگاه نکردند. در نتیجه درصد حضور در انتخابات به ۴۷درصد کاهش یافت. بنابراین مهم‌ترین چالش داخلی پیش‌روی دولت سیسی را می‌توان چالش مشروعیت سیاسی دانست. مردم مصر با آنکه سالیان درازی زیر حکومت اقتدارگرایانه نظامیان بوده‌اند، اما؛ به تاثیر یک رهبر غیرنظامی و دموکراتیک برای تامین امنیت بیشتر اعتقاد دارند تا یک ژنرال ارتش. نحوه برخورد و مواجهه دولت با اخوان‌المسلمین که باید آن را جنبش اخوان نامید چالش عمده دیگر دولت سیسی است. اخوان‌المسلمین و هوادارانش پس از اجرای محاکمات فرمایشی و حکم‌های حبس و اعدام، جزو مخالفان سرسخت السیسی شده‌اند. این گروه بالطبع تبدیل به یک جنبش مخالف زیرزمینی خواهد شد که در مسیر اجرای سیاست‌های رییس‌جمهور جدید موانع بسیاری ایجاد خواهد کرد. همچنین در نتیجه حکم اخراج و دستگیری عده زیادی از دانشجویان و استادان دانشگاه، قشر تحصیلکرده نیز به جنبش معارضان حاکمیت نظامیان پیوسته‌اند. چالش اقتصادی نیز بی‌گمان از چالش‌های اصلی دولت سیسی است. بحران فقر و بیکاری در مصر به وضعیت حادی رسیده است. به نظر می‌رسد چالش‌های اقتصادی که در مصر ۲۰۱۱ دولت مرسی را به زانو درآورد، همچنان وجود دارند، اما دولت جدید مصر در عرصه اقتصادی می‌تواند از امکاناتی برخوردار شود که دولت مرسی فاقد آن بوده است. چیرگی بی‌رقیب نظامیان بر بنگاه‌های اقتصادی امری نیست که در حوزه مسایل اقتصادی قابل‌توجه نباشد. با این‌حال مشخص نیست با کمرنگ‌شدن تهدید اخوان‌المسلمین، عربستان همچنان حامی این دولت باشد. زیرا رقابت مصر و عربستان‌سعودی برای رهبری جهان عرب مسبوق به‌سابقه است. از این رو شاهزاده‌های عربستان تمایلی ندارند در استحکام دولت کنونی مصر نقش ایفا کنند. همچنین السیسی باید بتواند روابط خود را با ترکیه نیز به حالت تعادل برساند. آنکارا به دلیل حمایت از مرسی و مخالفت شدید با خلع وی از قدرت، روابط پرچالشی با قاهره خواهد داشت.

با مروری بر چالش‌های داخلی و خارجی دولت سیسی می‌توان به‌خوبی راه دشوار پیش‌روی این دولت را دید. به نظر می‌رسد اگر دولت سیسی به‌دنبال برگرداندن اوضاع به وضعیت پیش از سقوط مبارک باشد راهبردی غلط را در پیش گرفته است. تحولات سیاسی- اجتماعی مصر به عقب بازنخواهد گشت. بهار عربی تجربه‌ای از خیزش همگانی و مشارکت وسیع توده‌های مردم در عرصه سیاست بوده است. بی‌تاثیرکردن نقش مردم و مهار این نیروی توده‌ای امری به‌نظر ناممکن می‌رسد. ناممکن‌بودن استراتژی به‌عقب‌برگرداندن تحولات در مصر وقتی روشن‌تر می‌شود که به این نکته توجه کنیم که این تحولات صرفا داخلی نبوده است بلکه منطقه را نیز دگرگون کرده است. به نظر می‌رسد زمان چندان زیادی نیاز نباشد تا دولت سیسی تصویر رویکرد کلان خود در حوزه چالش‌های فرارو را روشن کند.

جدول ۲۰۰۱ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱ -از آثار سینمایی جوزپه تورناتوره، فیلمساز شهیر ایتالیایی ۲ - جای نگهداری پول‌های بانکی - قاطر - مزدور ۳ - نشانی - وصله - مشترک روزنامه و مجله ۴ -خودروی فرانسوی -قانون چنگیزخان مغول -فرش بدون پرز ۵ - مامور تشریفات عصر صفوی - دانشگاهی در فرانسه - برهنه ۶ - قلب دوم - گمگشته کنعان - میزبان جام‌جهانی ۱۹۹۰فوتبال ۷ -خداشناس -مظهر حیله‌گری - یکدهم ۸ – سیم‌بکسل - پیشخدمت رستوران - کیسه حمل اشیای کوچک ۹ - جامه - آهن‌ربا - تصویر صورت انسان ۱۰ - میهمانی در شب - دین رایج در هندوستان - یازده ۱۱ - صدمترمربع - درج شده - پاسخ غیرارادی موجود زنده به محرک ۱۲ - از مرکبات - نابود شونده - بدون استحکام ۱۳ - ریاضیدان فرانسوی قرن هفدهم - عاشق - ملاک برتری انسان‌ها از نظر قرآن ۱۴ - لغوکردن - کشاورز - دامن چین‌دار ۱۵ - گلبانگ اذان باصدای دلنشین و به یادماندنی وی در سال ۱۳۸۷ به عنوان اثر ملی معنوی شناخته‌شد.

عمودی:

۱ - حالت گازی آب - از رشته‌های ورزشی سنگین ۲ – به آدم بی‌تجربه و بی‌اطلاع می‌گویند- روستایی در بخش مرکزی گرگان ۳ – دایره‌المعارف فرانسوی - گیرنده امواج تلویزیونی - محصولی از چوب درخت ۴ - الفت -واحداندازه‌گیری طول تقریبا معادل ۲/۵سانتیمتر - از دل انگیزترین مناطق تهران در دامنه‌جنوبی توچال ۵ -بخش انتهایی چیزی -اشعه فرابنفش – پیش‌نویس کریسمس ۱۱ - بدون تردید و قطعا - اهرم زیرپایی - پارچه استریل زخم‌بندی ۱۲ - روشندل - چین و شکن - تحمل ۱۳ - حمله - نفرین - پلیس دوره قاجار ۱۴ - اشاره به نزدیک - اثر مشهور بومارشه، نویسنده فرانسوی ۱۵ - از جاذبه‌های گردشگری جزیره قشم – درنگ.

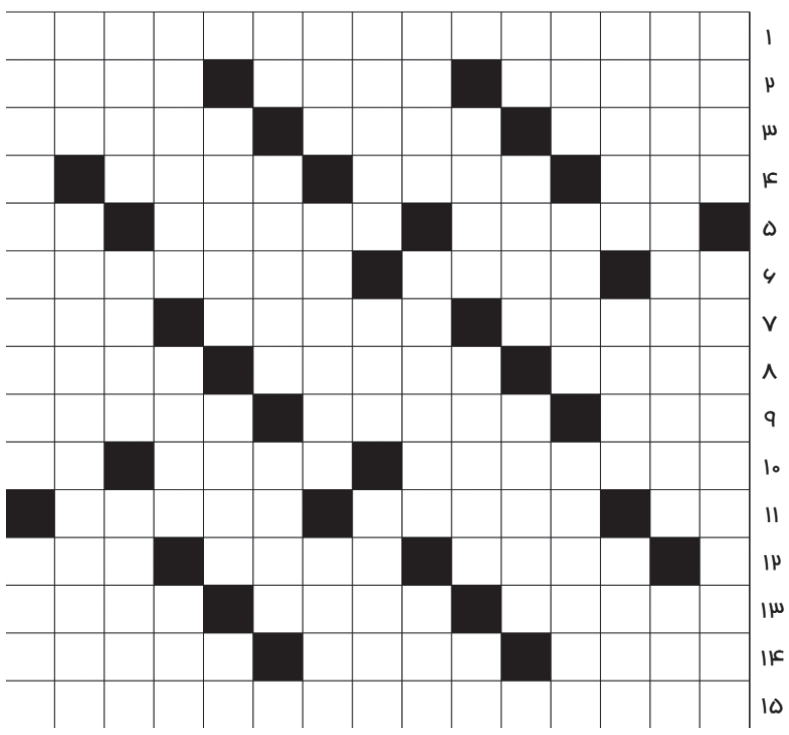

حل سودوکو سخت

۴	۵	۱	۳	۶	۷	۲	۹	۸
۲	۹	۳	۸	۱	۴	۶	۵	۷
۷	۸	۶	۵	۹	۲	۱	۴	۳
۶	۱	۵	۷	۲	۹	۳	۸	۴
۵	۷	۹	۴	۳	۸	۶	۲	۱
۸	۲	۴	۶	۵	۱	۹	۷	۳
۳	۴	۷	۱	۸	۵	۹	۲	۶
۱	۳	۲	۹	۴	۶	۵	۸	۷
۹	۶	۸	۲	۷	۳	۴	۱	۵

حل سودوکو ۹۹۷

۶	۷	۲	۴	۵	۱	۳	۸	۹
۹	۵	۸	۲	۷	۳	۴	۱	۶
۳	۴	۱	۸	۶	۹	۷	۲	۵
۵	۳	۹	۶	۱	۷	۸	۴	۲
۷	۸	۴	۳	۲	۵	۹	۱	۶
۲	۱	۶	۹	۸	۴	۵	۳	۷
۸	۶	۳	۷	۹	۲	۱	۵	۴
۴	۹	۵	۱	۳	۶	۲	۷	۸
۱	۲	۷	۵	۴	۸	۶	۹	۳

جدول ۲۰۰۰

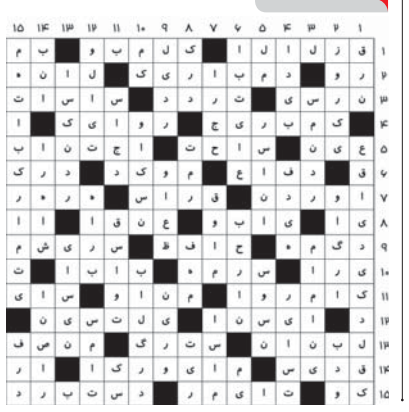

سودوکو سخت ۹۹۸

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

۸			۹	۱				
		۹	۵				۴	
	۷			۶	۳			
	۳	۶		۴			۵	
۹			۲			۳		۴
		۴	۶	۳				
		۱		۷				۶
		۲					۱	۸
	۵			۲				۷

سودوکو ۹۹۸

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

		۴		۳			۷	
۳		۹		۷			۱	
۵	۸					۴		
		۶				۸	۵	
			۹		۲	۷		
۴					۸			۱
		۳			۶			۵
		۸	۱	۹		۲		
۹		۲				۷		۶